

УДК 656.2:330.322

НАПРЯМИ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Андрєєва О. В., к.е.н., доцент (ДЕТУТ)

В статті окреслено основні напрями подальшого розвитку інвестиційної діяльності на залізничному транспорті. Обґрунтовано об'єктивну необхідність управління галузевими інвестиціями на базі врахування тенденцій макроекономічного розвитку. Наведено передавальний механізм дії основних напрямів інвестиційної діяльності залізниць, що слугуватиме інтеграційному руху української економіки до гармонійної моделі розвитку, а також наведена система узгоджень напрямів і цілей розвитку інвестування на залізницях.

Ключові слова: інвестування, напрями розвитку, інвестиційна діяльність, залізничний транспорт.

НАПРАВЛЕННЯ ДАЛЬНЕЙШЕГО РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДЕЯТЕЛЬНОСТІ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА

Андреева Е. В., к.э.н., доцент (ГЭТУТ)

В статье обозначены основные направления дальнейшего развития инвестиционной деятельности на железнодорожном транспорте. Обоснована объективная необходимость управления отраслевыми инвестициями на базе учета тенденций макроекономического развития. Приведен передаточный механизм действий основных направлений инвестиционной деятельности железных дорог, который послужит интеграционному движению украинской экономики к гармоничной модели развития, а также приведена система согласований направлений и целей развития инвестирования на железных дорогах.

Ключевые слова: инвестирование, направления развития, инвестиционная деятельность, железнодорожный транспорт.

AREAS FOR FURTHER DEVELOPMENT OF THE INVESTMENT ACTIVITY OF RAILWAY TRANSPORT

Andreeva E., Ph.D., associate professor (SETUT)

The article defines main directions of the future development of investment activity on rail transport.

Objective need of the industry investment management based on development of macroeconomic trends is justified. Shown a transfer mechanism of actions of main directions of investment activity of railways that will serve the integration movement of Ukrainian economy to the harmonious development model as well as shown the system of coordination of directions and goals of railways investment development. Due to the meaning and specificity of rail transport activity, the article points out that the problems of industry investment should be considered at the level of national issues as the effect of investment activity will be extended to various areas of the national economy.

Based on the analysis of the theoretical foundations and practical features of the conditions for the effective management of investment processes on railway transport, describes the possibility of the development trends of investment within the various levels of government.

Keywords : investment, development trends, investment, railway transport.

Постановка задачі. Процес інвестування та управління ним на залізничному транспорті з огляду на виключне значення галузі для економіки країни має проводитися з урахуванням циклів економічного розвитку і об'єктивним процесом їх динамізації, адаптацією до логіки постійних змін в системі дій чинників зовнішнього і внутрішнього середовища. У відповідності з цим розглянемо напрями подальшого розвитку інвестиційної діяльності галузі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням інвестування на залізничному транспорті та дослідженням напрямів і перспектив розвитку процесу галузевого інвестування приділена увага в працях О.О. Бакаєва, Н.І. Богомолвої, В.П. Ільчука,

М.В. Макаренка, Є.Н. Сича, М.С. Стасишина, Ю.М. Цветова, Н.В. Чебанової та ін. [1-6].

Мета статті виділити і обґрунтувати напрями подальшого розвитку інвестиційної діяльності на залізничному транспорті України в умовах динамізації циклу економічного розвитку та макроекономічної нестабільності.

Вклад основного матеріалу. Інвестування на залізничному транспорті стане ефективним тільки з урахуванням правильно обраного часу вкладення капіталу та з урахуванням кон'юнктури ринку. Нарощення прибутку, при підвищенні кон'юнктури у фазі пожвавлення і підйому, може бути значним, але такі періоди не тривалі, можливість отримання

довгострокового економічного ефекту недостатня. Необхідно враховувати, що з точки зору управління інвестиціями, існують позитивні і негативні аспекти, пов'язані з циклічністю транспортного ринку. При «низькій» кон'юктурі ринку завжди вигідніше реалізувати процеси інвестування, тому що для інвесторів з'являються можливості здійснити вкладення з відносно невисокими ризиками. Прибутковість інвестицій в основні засоби, придбані в період депресивної фази і «низької» кон'юкттури виявляється достатньо високою.

Проведений аналіз теоретичних основ і особливостей практичної реалізації формування умов щодо ефективного управління інвестиційними процесами в залізничній галузі дозволив обґрунтувати перспективні напрями розвитку процесів інвестування в умовах динамізації економічних циклів, що формує цілеспрямоване узгодження цілей розвитку залізнично-транспортного комплексу (рис. 1). Напрями, а також можливості їх реалізації в межах різних рівнів управління представлені в таблиці 1.

Проблеми процесу інвестування в залізничній галузі, пов'язані з оновленням її основних засобів, рухомого складу, колій тощо, повинні розглядатись виключно на рівні державних, загальнонаціональних проблем, оскільки ефект від такого інвестування розповсюджуватиметься на різні сфери національної економіки, а не тільки на залізничну галузь і буде набувати синергетичного значення.

У зв'язку з осмисленням логіки змін фаз циклу економічного розвитку та його динамізацією, на рівні Укрзалізниці доцільно створити відомство (підрозділ) з функціями моніторингу ринку, аналізу спеціальних вітчизняних і зарубіжних інформаційних джерел з метою збору та узагальнення прогностичних даних щодо зародження (наближення, розвитку) кризових явищ в країнах та галузях. Для цього необхідно провести підготовку висококваліфікованих кадрів для роботи в даному напрямку, які в силу своєї професійної (спеціалізованої) підготовки здатні проводити аналіз ситуації та оперативно реагувати – розробляти аналітичні прогнози, пропозиції тощо.

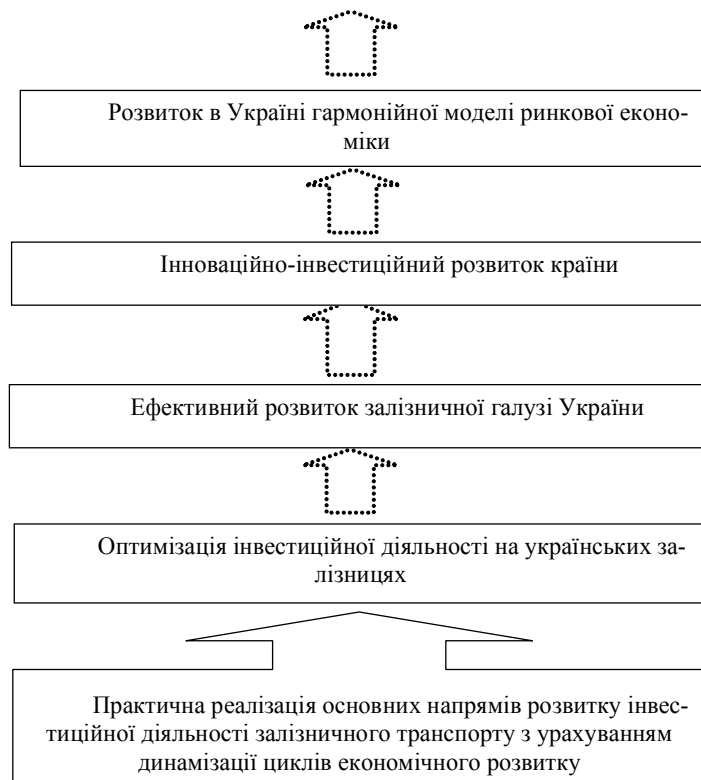

Рис. 1. Передавальний механізм дій основних напрямів інвестиційної діяльності залізниць в умовах динамізації циклу економічного розвитку

Зазначені спеціалісти забезпечать реалізацію інвестиційними процесами на залізничному концепції інвестиційного контролінгу, що в транспорті.

майбутньому може бути сконцентровано при створенні окремої ланки в системі управління

Удосконалити сам механізм інвестиційної діяльності в галузі – всіх його складових (в тому

Інвестиційна та інноваційна діяльність

числі інституцій – «штабелів влади»), що призведе до його спрощення, здешевлення в утриманні, прозорості діяльності, маневреності, розбюрократизації. Крім того, необхідний перехід інвестиційного механізму в більш гнучку, мобільну форму функціонування, що сприятиме його відповідності новим умовам господарювання та гарантією інтенсифікації перевізного процесу. При цьому будуть створені теоретико-практичні основи нового інвестиційного механізму, що відповідає умовам макроекономічної нестабільності, динамізації циклу, вимогам інвесторів.

Доцільно розширити діапазон фінансових інструментів для залучення інвестицій – широко використовувати облигації, акції (для дочірніх підприємств), інші як традиційні, так і нетрадиційні інструменти.

Потребує удосконалення політика управління основним капіталом залізничного транспорту з метою формування адекватного, достовірного (за величиною та термінами) амортизаційного фонду, призначеного виключно для свого цільового використання.

Враховуючи потребу в інвестиціях для підвищення ефективності господарської діяльності та зміцнення потужності залізничної галузі, необхідно ретельно оцінити дію кожного фінансового ризику, з метою розробки аутентичного механізму захисту інвестиційних вкладень. Дія такого механізму має формувати протидію ризикам та їх переорієнтувати під кон'юнктуру ринку з урахуванням фаз циклу розвитку економіки.

Таблиця 1

Узгодження напрямів і цілей розвитку інвестування на залізницях

Напрями розвитку інвестиційної діяльності залізниць	Реалізація цілей інвестиційної діяльності на залізничному транспорті за видами управління		
	оперативне	тактичне	стратегічне
1. Урахування обраного часу вкладання капіталу з кон'юнктурою та циклічністю транспортного ринку	Підвищення прибутковості інвестицій за рахунок використання можливостей цінової циклічної турбулентності		
2. Загальнодержавний рівень рішення проблем інвестиційної діяльності	Мультиплікативний ефект на різні галузі національної економіки		
3. Створення підрозділу Укрзалізниці з функціями інвестиційного контролінгу	Моніторинг ринку, прогноз даних щодо зародження (розвитку) кризових явищ		
4. Підготовка висококваліфікованих кадрів для проведення аналітичної роботи у сфері інвестування	Оперативне реагування на кон'юнктурні зміни (на базі інвестиційного контролінгу)		
5. Удосконалення всіх складових інвестиційного механізму залізничної галузі	Прозорість і маневреність механізму інвестування, його спрощення та здешевлення в утриманні		
6. Розширення діапазону фінансових інструментів для залучення інвестицій	Збільшення об'єму інвестицій		
7. Удосконалення політики управління основним капіталом	Формування адекватного та достовірного амортизаційного фонду		
8. Ретельна оцінка дій фінансових ризиків	Формування механізму протидії ризикам і їх переорієнтування під кон'юнктуру ринка		
9. Уніфікація методів управління інвестиційної діяльності	Застосування методів міжнародного інвестиційного менеджменту		
10. Забезпечення ліберального та недискримінаційного доступу інвесторів	Розширення кола інвесторів та можливостей державно-приватного партнерства		
11. Прогноз можливості виникнення часових розривів інвестиційного проекту	Підвищення якості оцінки економічної ефективності інвестиційних вкладень		
		Розробка інвестиційного портфеля на середньострокову перспективу та деталізація стратегії відповідно до макроекономічних показників розвитку країни	Реалізація інвестиційних проектів адаптованих до змін зовнішнього середовища

З огляду на ключову роль України у функціонуванні та розвитку Євроазіатського транспортного комплексу та у зв'язку з розширенням інтеграційних процесів, що в перспективі будуть тільки посилюватися, виникає потреба уніфікації методів управління інвестиційною діяльністю, тобто застосування методів універсального менеджменту міжнародного рівня. Безперечно, що цьому процесу передують дослідження прогресивного досвіду європейських та світових залізничних адміністрацій та діагностика можливості застосування такого досвіду в вітчизняних реаліях.

З метою підвищення інвестиційної активності необхідно забезпечення ліберального та недискримінаційного доступу приватних та іноземних інвесторів до галузевої інвестиційної діяльності шляхом застосування єдиних виважених стандартів, розширення можливостей державно-приватного партнерства, застосування фінансових інструментів спільного інвестування тощо. Необхідним також є відновлення інвестиційної спрямованості амортизаційного фонду та його цільове використання.

Для підвищення достовірності оцінки економічної ефективності інвестиційних вкладень, своєчасної фільтрації економічно недоцільних проектів в умовах економічної нестабільності доцільно здійснювати прогностичні розрахунки витрат, пов'язаних з можливістю появи розривів інвестиційного циклу першого та другого видів. Такі розрахунки стануть не тільки надійним бар'єром для неефективних проектів, а й дозволять підприємствам залізничної галузі мінімізувати витрати, пов'язані з залученням капіталу.

Висновки. Таким чином, напрями подальшого розвитку інвестиційної діяльності

залізничного транспорту тісно пов'язані і кореспондують з тенденціями макроекономічного розвитку, а саме динамізацією цикла економічного розвитку. Вони мають бути адаптованими до змін в системі чинників зовнішнього і внутрішнього середовища, а також їх реалізація передбачає функціонування особливого, аутентичного механізму інвестування на залізничному транспорті, що базується на системі інвестиційного контролінгу та дотримання ряду управлінських принципів, а саме відповідальності, цілеспрямованості, адаптивності, координативності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Андреева О. В. Управління інвестиційними процесами підприємств залізничного транспорту в умовах динамізації економічних циклів [Текст]: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04 / Андреева Олена Володимирівна. – К., 2013. – 197 с.
2. Богомолова Н. І. Підходи до фінансування інвестиційної діяльності залізниць / Н. І. Богомолова, Я. Дегтярьова // Збір. наук. пр. ДЕУТУ. – Вип. 19, 2012. – С. 154–160.
3. Кравченко О. О. Оцінка економічної ефективності заміни діючих основних виробничих засобів залізничного транспорту України // Вісник економіки транспорту і промисловості, № 33, 2011. – С. 51–54.
4. Сич Є. М. Інноваційно-інвестиційні комплекси транспортної галузі: методологія формування та розвитку / Є. М. Сич, В. П. Ільчук. – К.: Логос, 2006. – 264 с.
5. Сташишин М. С. Складові механізми інвестування відтворення основних засобів залізниць України. / М. С. Сташишин, О. В. Ярмоліцька // Збір. наук. пр. ДЕУТУ. – Вип. 18, 2011. – С. 115–124.
6. Трансформація економіки та транспорт України / Ю. М. Цветов, М. В. Макаренко, М. Ю. Цветов, О. В. Левченко та ін. – К.: ДЕУТУ, 2012. – 180 с.

*Рецензент д. е. н., професор ДЕУТУ Богомолова Н. І.
Експерт редакційної колегії к. е. н., доцент УкрДАЗТ Токмакова І. В.*

УДК 330.322:665.72

ОБҐРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ СТВОРЕННЯ ПОЗАБЮДЖЕТНОГО ЦІЛЬОВОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО ФОНДУ МОДЕРНІЗАЦІЇ ТА РОЗВИТКУ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Кроленко О. Є., здобувач (УкрДАЗТ)

В статті досліджено основні шляхи залучення інвестицій до газотранспортної системи України, визначені їх переваги та недоліки. Обґрунтовано доцільність створення позабюджетного цільового інвестиційного фонду модернізації та розвитку газотранспортної системи України як оптимального шляху інвестиційного забезпечення національної ГТС, який на відміну від існуючих, дозволить залишити ГТС України під контролем держави, залучити приватних, в т.ч. іноземних інвесторів без загрози втрати права власності, отримати фінансову підтримку держави, акумулювати інвестиції всіх інвесторів та направляти їх на першочергові проекти з модернізації ГТС України.

Ключові слова: газотранспортна система України, інвестиції, інвестиційний фонд, фінансові ресурси.